

WOORDEN WAAR JE HOOP IN VINDT.

Deut. 6:5-9; Deut. 11:13-21. Ontmoetingskerk 19 november 1989.

door Jurjen Beumer.

Mensen spreken woorden. U en ik, een eindeloze woordenstroom vloeit dagelijks van onze lippen. Hoeveel woorden heeft U al gesproken voor U hier in de kerk plaats nam; en wat voor woorden dan wel? Kibbelwoorden; opvallend die uitdrukking 'we hebben woorden gehad'. Zijn er liefdeswoorden tot elkaar gesproken, vermanende woorden, dankwoorden of dreigwoorden. U merkt: ons hele doen en laten zit in soorten woorden verpakt. We bestaan als het ware in woorden.

Waar woorden samenvloeien tot een eenheid spreken we van taal. Taal is bij uitstek het communicatie-middel van mensen. We zijn taalwezens, aangewezen op tekens die in de loop der eeuwen allerlei dingen zijn gaan verbeelden.

Dit alles wil zeggen dat er dus al taal is voordat wij er zijn. Mensen stappen niet alleen op deze wereld, ze stappen ook in de taal. De eerste brabbelwoordjes van een baby kan zij spreken omdat er taal is waar zij uit put. Via ouders, familie en vrienden wordt taal, worden de woorden doorgegeven. En dat gaat maar door. Later als het kind groter wordt worden die kleine woordjes tot haar taal. En steeds zal haar taal-VELD worden uitgebreid. Misschien begrijpen haar ouders haar later niet eens meer, hoewel ze dezelfde woorden-taal spreken. Stel dat ze gaat studeren, bijvoorbeeld iets met computers of wiskunde; dat taalveld ontgaat haar ouders, hoewel ze er in het Nederlands over praat. Dit is dan nog technisch, de ouders zullen zeggen: logisch dat wij dat niet meer meemaken.

Maar het kan ook emotioneel. We zeggen dan: ons kind zit op een andere golflengte, zij ontvangt haar woorden van een andere zender, lijkt het wel. Het is abacadabra voor ons geworden, ze gaat een eigen weg, in een taal die wel Nederlands is, maar die wij niet meer kunnen verstaan. Haar woorden worden vanuit een andere bron gevoed, lijkt het wel.

Zo gaan mensen hun weg, zo spreken mensen hun woorden. Alsof ze voortdurend op een markt lopen. Allerlei kooplieden die hun handels-waar ons toeschreeuwen met woorden. Het ene is niet beter dan het andere. Is het een wonder dat veel mensen verdwalen. In ons Aanloopcentrum aan de Gedempe Oude Gracht komen we ze vaak tegen. Mensen die angstig zijn geworden of in de war geraakt van al die woorden om hen heen. De vele, vele zenders die met hun taal op hen gericht staan kunnen ze niet meer uit elkaar houden. Ouders die roepen, ook al zijn ze dood, een verleden dat maar blijft mokken. Vrienden en vriendinnen, de school, de familie, op het werk ...woorden, woorden. En dan gaat het malen, draaien. Je raakt uit balans. Je valt, je struikelt en je hebt geen .... woorden meer. Het wordt verstikkend stil om je heen, de eenzaamheid slaat toe, de communicatie is verbroken.

En wat persoonlijk geldt, geldt ook maatschappelijk. Want ook onze samenleving, onze politiek dikteert ons via woorden, via taal. Onlangs nog met de verkiezingen. Het was weer net een markt. Allemaal prijzen ze hun waar aan als de beste, avonden lang op de televisie. Dingen naar onze gunsten.

Je moet dus van goede huize komen om door al die woorden heen te prikken, om achter die mooie woorden 'waarheid' te ontdekken. Want ook de 'politiek' predikt dat ze aanspraak maakt op waarheid en rechtvaardigheid. Aan ons om uit te zoeken wat de waarheid is van de koopman, zijn mooie appels of zijn goed-gevulde beurs. Hoe zit dat in elkaar? Gaat dat samen? Jij, koopman-politicus: zorgen voor het milieu, maar de auto en de chemische industrie bijna niets in de weg leggen.

'Hoor Israel!' Dat is heel kort samengevat waar het in ons geloof om gaat. Deze eerste zin uit Deut. 6 is DE

belijdenis van Israel. Want, wie spreekt moet HOREN. Wie niet hoort herhaalt eindeloos zichzelf, zal nooit iets NIEUWS zeggen, dus zal er ook nooit iets nieuws GEBEUREN. Stel dat wij nooit onderbroken worden, dat we altijd maar ons eigen zegje kunnen doen, wat wordt dat stom- vervelend. Stel dat er nooit eens iemand zegt: 'ja, dat zeg je nou wel, maar...' Je zegt nou wel dat die en die niet deugt, maar...hoe sta je daar zelf in? Je zegt nou wel dat 'geweld en oorlog bij ons mensen hoort', maar wat doe je er zelf aan? Voelt U het: als we nooit onderbroken worden dan raken we helemaal in het slop. Letterlijk: want onze wereld blijft dan drijven op dezelfde woordspelletjes van macht, aanzien en geweld.

Zo moet U denk ik die belijdenis van Israel zien. HOOR! Hoor eens even. Hou jij je grote mond nou eens even. Ga eens zitten LUISTEREN, want misschien heb je het helemaal wel niet bij het rechte eind: al die zenders die met hun woordenbrij op jouw gericht staan brengen jou in de war zonder dat je hetzelfde door hebt. 'Hoor Israel. Hij onze God. Hij EEN.' Je zult OP-horen Israel als je temidden van al die zenders EEN STEM ontdekt die niet uit is op eigen belang en winstbejag, maar jouw geluk voor ogen staat. Die ENE op het spoor komen, die in de bijbel God wordt genoemd. Zoals je vroeger aan een radio zat te draaien: allemaal zenders die kraakten en piepten, totdat je vond wat je mooi vond. Dat nu precies doet de kerk, de christelijke gemeente. Althans dat wordt ze geacht te doen. Temidden van alle geluiden om je heen die jou in de war brengen, die onze wereld naar de ondergang helpen wil de gemeente die ene zender op het spoor komen. Die Stem blijft ze uitzenden, week in week uit: in kerkdiensten, in woord en daad. Woorden waar je hoop in vindt. HOOR, gemeente van Haarlem. Er valt veel meer te beluisteren dan jullie vermoeden. Als je met 'heel je hart en ziel en uit al je kracht' openstaat dan ontwaar je echt die ENE temidden van alle oorverdovende geluiden. Hoor die kleine stoorzender, verneem die tegenstem. Laat je niet leiden door de groten der aarde die apartheid preken, het geweld aanbidden, mensen tweederangs maken, maar plaats temidden van hen een andere taal, de taal van bevrijding. Want zo speelt het verhaal-van-God mee in onze wereldgeschiedenis en in uw persoonlijk leven, als een woord van bevrijding, als een woord dat gedaan wordt. Laat je daar door onderbreken. Meng dat woord in jouw eigen taal, laat het voortaan voorop gaan, 'prent ze in je hart'. Herhaal ze thuis en onderweg, waar je ook bent'. Zeker, dat zal niet meevallen, want het is maar een zwakke zender, maar 'wie oren heeft om te horen die hore'. Wie volhoudt zegt dat woord, zal vrucht dragen: 'dan vermeerderen je levensdagen en de dagen van je zoons en dochters'. Heel langzaam zullen de grote bekken van deze wereld zwijgen, heel langzaam zal niet meer mijn eigen haan koning kraaien. Stapje voor stapje zal dat woord steeds meer GEDAAN worden. Steeds meer zal dat woord vlees en bloed worden:

jij hebt woord gehouden Jezus
jij staat afgestemd op die Ene Stem
jij hebt gehoord als nooit tevoren
jij hebt gedaan wat ik niet wou

jij bent de eerste
en ik kom daarna,
morgen gaan we samen
op het ritme van jouw woord
de weg is lang,
maar ik heb je gehoord.